

SOUTHEAST ASIA ENERGY TRANSITION PARTNERSHIP

BÁO CÁO RÀ SOÁT HỆ THỐNG PHÁP LUẬT VIỆT NAM VÀ TỔNG HỢP CÁC VƯỚNG MẮC, KHÓ KHĂN TRONG HOẠT ĐỘNG ĐẦU TƯ DỰ ÁN PHÁT ĐIỆN, LƯỚI ĐIỆN TRUYỀN TẢI

NGHIÊN CỨU

Mục tiêu đề xuất cơ chế đấu thầu
cho dự án nguồn điện và
truyền tải điện

Báo cáo tổng kết về đề xuất chính
sách và khuyến nghị pháp luật

Thời gian: 05/09/2023

01

Báo cáo rà soát pháp luật và vướng mắc liên quan đến hoạt động đầu tư dự án phát điện, lưới điện truyền tải

Thời gian: 10/02/2023

02

Nghiên cứu kinh nghiệm quốc tế về đấu thầu/đấu giá điện và bài học cho Việt Nam

Thời gian: 15/03/2023

03

Báo cáo đề xuất pháp lý đối với việc xây dựng và thi hành cơ chế đấu thầu/đấu giá đối với dự án năng lượng tại Việt Nam

Thời gian: 31/03/2023

04

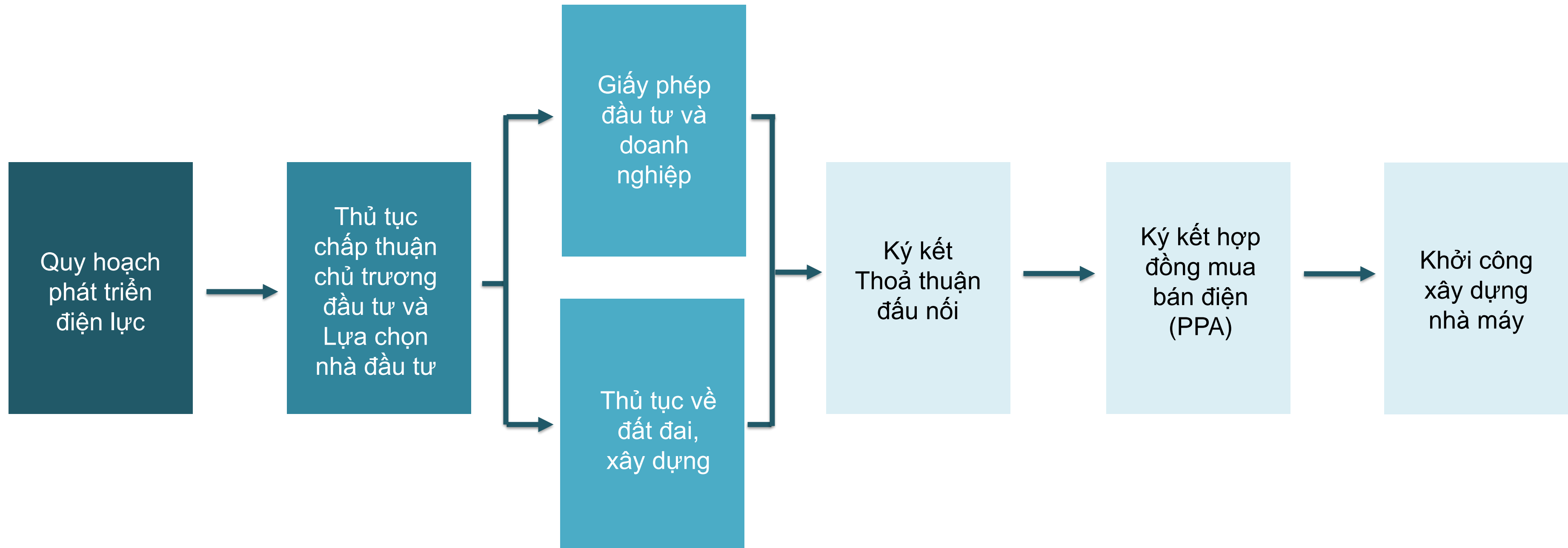
Báo cáo đánh giá tác động đối với các chính sách được đề xuất của cơ chế đấu thầu/đấu giá năng lượng

Thời gian: 31/05/2023

**Nghiên cứu 1:
Rà soát khung pháp luật Việt Nam
trong hoạt động đầu tư
các nguồn điện, lưới điện truyền tải**

Khái quát quy định và quy trình về hoạt động đầu tư dự án điện lực

Liên quan đến vấn đề quy hoạch

- Quy hoạch phát triển điện lực là một **quy hoạch ngành cấp quốc gia** và phải phù hợp với Quy hoạch tổng thể quốc gia, Quy hoạch không gian biển quốc gia và Quy hoạch sử dụng đất quốc gia.
- Chỉ những dự án **được ghi nhận hoặc được bổ sung trong Quy hoạch phát triển điện lực quốc gia** mới được phép triển khai đầu tư.
- Dự thảo Quy hoạch điện VIII, Quy hoạch không gian biển quốc gia chưa được phê duyệt và thông qua, ảnh hưởng đến quá trình triển khai và vận hành các dự án.
- Chưa có sự phối hợp thống nhất giữa các Cơ quan nhà nước có thẩm quyền trong vấn đề quy hoạch.
- Nếu không có quy hoạch rõ ràng, việc tổ chức đấu thầu lựa chọn nhà đầu tư sẽ không thể thực hiện được.

Liên quan đến Thủ tục chấp thuận chủ trương đầu tư

- Luật Đầu tư và các văn bản hướng dẫn không có quy định riêng, đặc thù về thủ tục chấp thuận chủ trương đầu tư cho riêng dự án điện lực, trừ dự án nhà máy điện hạt nhân thuộc thẩm quyền của Quốc hội.
- Các dự án điện lực sẽ phải dựa trên tính chất, đặc điểm, quy mô của từng dự án đầu tư nói chung để xác định thực hiện thủ tục chấp thuận chủ trương đầu tư theo quy định của Luật Đầu tư.

Liên quan đến hình thức

Đấu giá quyền sử dụng đất

- Thủ tục lựa chọn nhà đầu tư (NĐT) theo hình thức đấu giá quyền sử dụng đất chỉ được thực hiện khi (i) thuộc diện đấu giá quyền sử dụng đất theo Luật Đất đai và (ii) khu đất dự kiến sử dụng cho dự án **đã được giải phóng mặt bằng**.
- Hình thức đấu giá quyền sử dụng đất để lựa chọn nhà đầu tư không thể đảm bảo được hết các yếu tố kỹ thuật, môi trường, kinh tế và xã hội của dự án điện lực.

Chấp thuận NĐT

- Các dự án điện lực không thuộc diện đấu giá hoặc đấu thầu để lựa chọn NĐT và thuộc một trong những trường hợp được pháp luật quy định thì có thể thực hiện theo hình thức chấp thuận NĐT.

Đấu thầu lựa chọn NĐT

- Quy định pháp luật hiện hành **chưa quy định cụ thể áp dụng cơ chế đấu thầu lựa chọn NĐT đối với các dự án điện lực** có sử dụng đất và cả các dự án điện lực không sử dụng đất.
- **Chưa quy định rõ các trường hợp dự án điện nào phải thực hiện theo hình thức đấu thầu**, cũng như **chưa ban hành quy trình đấu thầu** chi tiết đối với các dự án điện lực.
- Các quy định pháp luật hiện hành có sự chồng chéo và có nhiều khoảng trống về cơ chế đấu thầu lựa chọn nhà đầu tư đối với các dự án điện lực.
- **Chưa quy định về cơ chế đấu thầu lựa chọn nhà đầu tư đối với các dự án điện lực có nguồn vốn tư nhân**, trừ trường hợp (i) dự án điện lực có sự tham gia của Nhà nước và nhà đầu tư tư nhân chịu sự điều chỉnh của Luật PPP; hoặc (ii) do NĐT xin chấp thuận chủ trương dự án.

Nhận xét tổng quát

Chính phủ Việt Nam đã áp dụng cơ chế giá FIT cho điện mặt trời, điện gió trong giai đoạn trước đây. Nghị quyết 55 của Bộ Chính trị về định hướng chiến lược phát triển năng lượng quốc gia của Việt Nam đến năm 2030, tầm nhìn đến năm 2045 (Nghị quyết 55) yêu cầu phải xây dựng thị trường năng lượng cạnh tranh.

Nhiều quy định pháp luật liên quan đến các dự án phát điện sử dụng nguồn NLTT, gồm Luật Đầu tư, Luật Điện lực, Luật Đất đai, Luật Biển, Luật Tài nguyên môi trường biển hải đảo, Luật Quy hoạch, Luật đầu tư theo hình thức đối tác công tư, Luật Giá, Luật Đấu giá tài sản.... Thực tiễn này tạo ra những khó khăn trong việc thực hiện và triển khai dự án phát điện sử dụng nguồn NLTT, đặc biệt là các dự án điện gió ngoài khơi. Luật Đất đai và Luật Đấu thầu đang trong quá trình sửa đổi và dự kiến sẽ có những quy định mới có tác động trực tiếp tới cơ chế đấu thầu dự án phát triển điện lực.

Nhiều cơ quan nhà nước và tổ chức tham gia vào quá trình lựa chọn nhà đầu tư hoặc dự án đầu tư cho một dự án phát điện sử dụng nguồn NLTT.

Việt Nam **không có cam kết và/hoặc bảo lưu quyền cho phép nhà đầu tư nước ngoài thực hiện đầu tư phát triển các dự án điện lực** tại Việt Nam theo các Hiệp định thương mại tự do. Pháp luật về đầu tư của Việt Nam cũng đưa ra những hạn chế đối với nhà đầu tư nước ngoài trong việc đầu tư và phát triển các dự án điện tại Việt Nam.

Bộ Kế hoạch và Đầu tư: quản lý chung về đấu thầu, thẩm định kế hoạch lựa chọn nhà thầu, nhà đầu tư và phương án lựa chọn nhà thầu, nhà đầu tư trong trường hợp đặc biệt thuộc thẩm quyền quyết định của Thủ tướng Chính phủ theo quy định của pháp luật về đấu thầu.

Bộ Công Thương: Công bố danh mục các công trình năng lượng thuộc quy hoạch phát triển điện lực, công nghiệp than, dầu khí, năng lượng mới và NLTT để thu hút đầu tư xây dựng; Phê duyệt và quản lý việc thực hiện quy hoạch phát triển điện lực, quy hoạch năng lượng mới và NLTT của các tỉnh, thành phố trực thuộc trung ương, quy định khung giá phát điện, khung giá điện cho năng lượng mới, NLTT, điều tiết điện lực.

UBND cấp tỉnh: thực hiện quy hoạch, kế hoạch sử dụng đất, quản lý ngành, lĩnh vực trên địa bàn tỉnh, phê duyệt chủ trương đầu tư, cấp giấy chứng nhận đăng ký đầu tư (Sở Kế hoạch và Đầu tư) đối với các dự án đầu tư, giao đất, cho thuê đất thuộc địa bàn quản lý của UBND tỉnh, tổ chức đấu thầu, quản lý NLTT trên địa bàn tỉnh.

Tập đoàn Điện lực Việt Nam (EVN) hiện tại là đơn vị độc quyền phân phối, kinh doanh mua bán điện năng, cam kết mua điện được sản xuất từ nguồn NLTT, ký hợp đồng mua bán điện với các dự án phát điện sử dụng nguồn NLTT, đàm phán xác định giá mua điện....

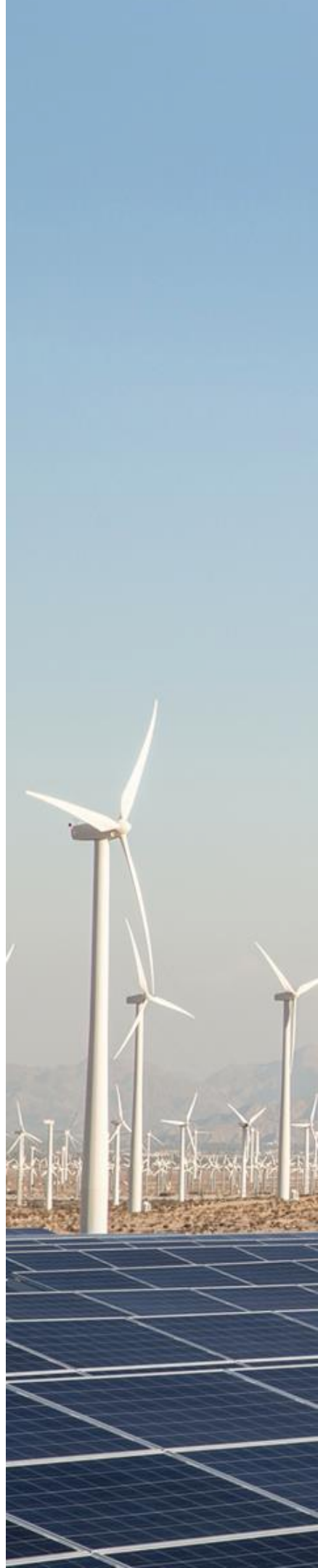
Một số cơ quan nhà nước khác trong trường hợp các dự án phát điện sử dụng nguồn NLTT có sử dụng đất có ảnh hưởng tới diện tích đất trồng lúa, đất khu bảo tồn di sản thiên nhiên, khu bảo tồn rừng đặc dụng, khu di sản văn hoá, khu vực có ảnh hưởng tới an ninh, quốc phòng hoặc ở ngoài khơi...

Gợi mở giải pháp

Một số giải pháp đang được nghiên cứu để tháo gỡ các vướng mắc, khó khăn liên quan đến hoạt động đầu tư dự án phát điện và lưới điện truyền tải:

- Các ưu tiên chính cho ngành điện cần lưu tâm:
 1. An ninh năng lượng
 2. Khả năng chi trả
 3. Giảm phát thải góp phần giúp quốc gia đạt các cam kết quốc tế (e.g. NDC, JETP, NZE)
 4. Khả năng thực thi về kỹ thuật, kinh tế, pháp lý và xã hội
- Các ưu tiên khác cần quan tâm chi tiết:
 1. Đảm bảo mục tiêu phát triển kinh tế – xã hội
 2. Cân đối cung cầu, phụ tải, tối ưu chi phí hệ thống
 3. Khả năng áp dụng công nghệ phù hợp, tiềm năng phát triển chuỗi cung ứng nội địa, lao động việc làm, etc.

Gợi mở giải pháp

Một số giải pháp đang được nghiên cứu để tháo gỡ các vướng mắc, khó khăn liên quan đến hoạt động đầu tư dự án phát điện và lưới điện truyền tải:

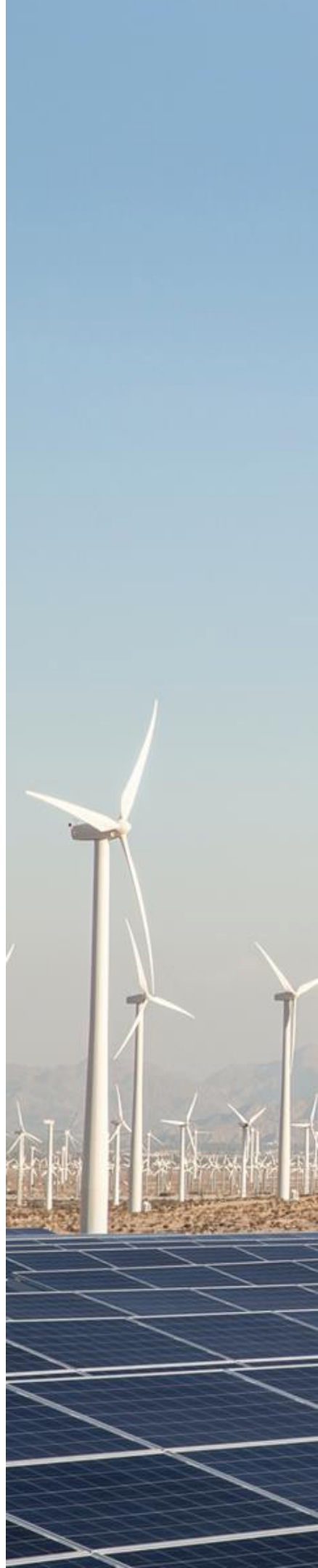
A. Đối dự án phát điện

- 1) Xây dựng cơ chế đấu thầu dự án phát điện mới do UBND cấp tỉnh thực hiện theo đúng quy định của pháp luật đầu tư. Giá bán điện sẽ áp dụng theo khung pháp luật tại từng thời điểm; hoặc
- 2) Xây dựng cơ chế đấu giá bán điện. Cơ chế cấp phép dự án mới sẽ theo pháp luật hiện hành.

B. Đối dự án lưới điện

- 1) Xây dựng cơ chế đấu thầu dự án lưới điện mới do UBND cấp tỉnh thực hiện theo đúng quy định của pháp luật đầu tư trong trường hợp truyền tải trong phạm vi nội tỉnh. Các dự án truyền tải có quy mô lớn thực hiện theo cơ chế phê duyệt như hiện nay. Giá truyền tải điện sẽ áp dụng theo khung pháp luật tại từng thời điểm.

Các giải pháp gợi mở này đang tiếp tục nghiên cứu và hoàn thiện theo các nghiên cứu khác đang được thực hiện, gồm các giải pháp về kỹ thuật, kinh nghiệm quốc tế...

SOUTHEAST ASIA ENERGY TRANSITION PARTNERSHIP

TRÂN TRỌNG CẢM ƠN

